

2018

Full Marks : 100

Time : As in the programme

The figures in the right-hand margin indicate marks.

Answer questions from all Sections as directed therein.

GENERAL INSTRUCTION

Answer any **three** questions from Section-A ($12 \times 3 = 36$),
Word Limit-700-1000

Answer any **three** questions from Section-B ($8 \times 3 = 24$),
Word Limit-500

Answer any **two** questions from Section-C ($5 \times 2 = 10$),
Word Limit-300

Answer any **two** questions from Section-D ($15 \times 2 = 30$),
Word Limit-1000

SECTION-A

Answer any **three**. 12×3=36

1. अग्नेः स्वरूपं विवृणुत ।
2. नासदीयसूक्तस्य आशयं वर्णयत ।
3. पृथिवीसूक्तस्य महत्त्वं प्रतिपादयत ।
4. हरिश्चन्द्र-शुनशेपोपाख्याने वर्णितं सामाजिकचित्रं विवृणुत ।
5. उमाहैमवत्युपाख्यानस्य महत्त्वं विवृणुत ।

[Turn over]

SECTION-B

Answer any three.

8×3=24

6. राष्ट्रसभासूक्तस्य आशयं प्रतिपादयत ।
7. सत्यानृतसमीक्षकसूक्ते कः देवः ? तस्य वैशिष्ट्यं सूक्तस्य आधारेण वर्णयत ।
8. कालस्य स्वरूपं पठितसूक्तदिशा विवृणुत ।
9. आत्मनः स्वरूपम् ईशावास्योपनिषदः आधारेण वर्णयत ।
10. इन्द्रस्य स्वरूपं संक्षेपेण पठितसूक्ताधारेण वर्णयत ।

SECTION-C

Answer any two.

5×2=10

11. “तेन त्यक्तेन भुञ्जीथाः मा गृधः कस्यस्विद्धनम्” —इत्यस्य भावं व्याख्यात ।
12. न बर्तते प्रसवः सर्गित्तः
क्रियुर्विप्रौ नद्यौ जोहवीति ॥ इति मन्त्रांशः कस्मान् ।
सूक्तात् उद्धृतः ? एतस्य मन्त्रांशस्य अर्थं लिखत ।
13. “चंराति चरतो भाश्चैवेति” —इत्यस्य आशयं व्याख्यात ।
14. “ये त्रिषप्ताः परियन्ति विश्वा रूपाणि बिभ्रतः ।” —इति मन्त्रांशः कस्मान् सूक्ताद् उद्धृतः ? अत्र ‘त्रिषप्ताः’ इति पदेन किं बोध्यते ?

SECTION-D

Assignment

Answer any two. 15×2=30

1. पृथिव्याः महत्त्वं प्राणीनां कृते तस्याः विविधोपकारकत्वं च पृथिवीसूक्तस्य आधारेण विवृणुत ।
2. ईशावास्योपनिषदः सारतत्त्वं विवृणुत ।
3. केनोपनिषदः दार्शनिकमहत्त्वं विवृणुत ।
4. ऋग्वेदस्य देवानां सामान्यं विवरणं दत्त ।
5. हरिश्चन्द्र-शुनःशोपोपाख्यानस्य विवरणं दत्त ।
6. संवादसूक्तानां वैशिष्ट्यं प्रतिपादयत ।

2018

Full Marks : 100

Time : As in the programme

The figures in the right-hand margin indicate marks.

Answer questions from all Sections as directed therein.

GENERAL INSTRUCTION

Answer any **three** questions from Section-A (12×3=36),
Word Limit-700-1000

Answer any **three** questions from Section-B (8×3=24),
Word Limit-500

Answer any **two** questions from Section-C (5×2=10),
Word Limit-300

Answer any **two** questions from Section-D (15×2=30),
Word Limit-1000

SECTION-A

Answer any **three**. 12×3=36

1. आहिरन्त्येन सहेता, इको गुणवृद्धी—इति सूत्रे व्याख्यात ।
2. समाहारः स्वरितः, स्थानेऽन्तरतमः—इति सूत्रद्वयं व्याख्यात ।
3. पूर्वत्रासिद्धम्, आदेः परस्य—सूत्रद्वयं व्याख्यात ।
4. इको यणचि, नाहिन्याक्रोशे पुत्रस्य—इति सूत्रे व्याख्यात ।
5. लोपः शाकल्यस्य, अचोऽन्त्यादि टि—इति सूत्रद्वयं व्याख्यात ।

[Turn over]

[2]

SECTION-B

Answer any three. 8×3=24

6. अधिनिविशश्च, समर्थः पदविधिः—इति सूत्रद्वयं व्याख्यात ।
7. हेतौ, तिष्ठद्गु प्रभृतिनि च—इति सूत्रे व्याख्यात ।
8. राधीक्ष्योर्यस्य विप्रश्नः, यावदवधारणे—इति सूत्रद्वयं व्याख्यात ।
9. दिवस्तदर्थस्य, उपमानानि सामान्यवचनैः ।—इति सोदाहरणं व्याख्यात ।
10. षष्ठी चानादरे, नावो द्विगोः—इति सूत्रद्वयं व्याख्यात ।

SECTION-C

Answer any two. 5×2=10

ससूत्रं साधयत :

11. भूतपूर्वः, उपकृष्णम्—इति व्याख्यात ।
12. प्रत्याग्नि, उपनदम्—सविग्रहं समासनामनी लिखत ।
13. “भयहेतुः किम् । अरण्ये विभेति” —इति व्याख्यात ।
14. “तद्धिते मा भूत् । कृतपूर्वी कटम्” —इति व्याख्यात ।

[3]

SECTION-D

Assignment

Answer any two. 15×2=30

1. कारकस्य व्युत्पत्तिं निरूप्य सोदाहरणं भेदान् प्रदर्शयत ।
2. पञ्चपरिभाषासूत्राणां सोदाहरणं विवरणं दत्त ।
3. समासस्य लक्षणं निरूप्य समासभेदान् सोदाहरणं विवृणुत ।
4. विभाषासूत्रमुल्लिख्य तस्य भेदान् सोदाहरणं व्याख्यात ।
5. सन्धिप्रकरणे प्रदत्तानां गुणसन्धिनां परिचयं दत्त ।
6. ‘मुखं व्याकरणं स्मृतम्’ इत्यस्य तात्पर्यं प्रतिपादयत ।

2018

Full Marks : 100

Time : As in the programme

*The figures in the right-hand margin indicate marks.
Answer questions from all Sections as directed therein.*

GENERAL INSTRUCTION

Answer any **three** questions from Section-A ($12 \times 3 = 36$),
Word Limit-700-1000

Answer any **three** questions from Section-B ($8 \times 3 = 24$),
Word Limit-500

Answer any **two** questions from Section-C ($5 \times 2 = 10$),
Word Limit-300

Answer any **two** questions from Section-D ($15 \times 2 = 30$),
Word Limit-1000

SECTION-A

Answer any **three**.

$12 \times 3 = 36$

अधस्तनेषु त्रयाणाम् उत्तरं दत्त :

1. सांख्यकारिकामाश्रित्य प्रमाणविवेचनं कुरुत ।
2. सांख्यकारिकानुसारं पञ्चविंशतितत्त्वानां परिचयं दत्त ।
3. वेदान्तसारदिशा अज्ञानस्य शक्तिद्वयम् उपस्थापयत ।

[Turn over]

[2]

4. वेदान्तसारे वर्णितां सृष्टिप्रक्रियां वर्णयत ।
5. प्रत्यभिज्ञादर्शनस्य स्वरूपम् आलोचयत ।

SECTION-B

Answer any three. $8 \times 3 = 24$

अधस्तनेषु त्रयाणाम् उत्तरं दत्त :

6. सांख्यकारिकानुसारं दुःखत्रयनिरोधप्रकारं विवृणुत ।
7. सांख्यकारिकादिशा पुरुषस्य अस्तित्वं प्रतिपादयत ।
8. वेदान्तसरोक्तं अविद्यास्वरूपम् आलोचयत ।
9. वेदान्तसारदिशा 'तत्त्वमसीति' वाक्यार्थस्य विचारं प्रदर्शयत ।
10. प्रत्यभिज्ञादर्शनस्य महत्त्वम् आलोचयत ।

SECTION-C

Answer any two. $5 \times 2 = 10$

द्वयोः टिप्पणीं लिखत :

11. ईश्वरकृष्णः ।
12. अब्यक्तम् ।
13. पञ्चकर्मन्द्रियाणि ।
14. आभासवादः ।

[3]

SECTION-D

Assignment

Answer any two. $15 \times 2 = 30$

1. सांख्यकारिकानुसारं प्रमाणस्वरूपम् आलोचयत ।
2. सांख्यकारिकामाश्रित्य अनुपलब्धिकारणानि विमृशत ।
3. वेदान्तसारदिशा अधिकारिस्वरूपं निर्णयत ।
4. वेदान्तसरोक्तं अज्ञानस्वरूपं विमृशत ।
5. प्रत्यभिज्ञादर्शनस्य वैशिष्ट्यम् आलोचयत ।
6. प्रत्यभिज्ञादर्शने प्रतिपादितां सृष्टिप्रक्रियां विवृणुत ।

DDCE-I-S-M.A.-CBCS-Sans-IV(SP&P)R&B (20)

2018

Full Marks : 100

Time : As in the programme

The figures in the right-hand margin indicate marks.

Answer questions from all Sections as directed therein.

GENERAL INSTRUCTION

Answer any **three** questions from Section-A (12×3=36),
Word Limit-700-1000

Answer any **three** questions from Section-B (8×3=24),
Word Limit-500

Answer any **two** questions from Section-C (5×2=10),
Word Limit-300

Answer any **two** questions from Section-D (15×2=30),
Word Limit-1000

SECTION-A

Answer any **three**. 12×3=36

1. महाश्वेता स्ववृत्तान्तं यथा चन्द्रापीडाय निवेदयामास, तद् वर्णयत ।
2. हर्षवर्धनस्य अपशकुनदर्शनं कुरङ्गकदर्शनं च वर्णयत ।
3. नलस्य शैशवं वर्णयत ।
4. उत्तरमेघे प्रकृतिवर्णनं समीक्षध्वम् ।
5. रामस्य विरहानुभवं यथाकाव्यं वर्णयत ।

[Turn over]

[2]

SECTION-B

Answer any three.

8×3=24

6. कपिञ्जलवर्णितां पुण्डरीकदशां लिखत ।
7. महाश्वेतायाः तपस्विनीव्रतस्य भूमिकां वर्णयत ।
8. दमयन्त्याः नलस्य च अन्योन्यानुगमं वर्णयत ।
9. यक्षप्रियायाः दशां यक्षवर्णितदिशा लिखत ।
10. रघुवंशम् अनुसृत्य विमानसञ्चरणदृश्यं वर्णयत ।

SECTION-C

Answer any two.

5×2=10

11. अतिदुर्विषहवेगो मकरकेतुः—व्याख्यात ।
12. शून्यमिव सुप्तमिव मुषितमिव विलक्षितमिव छलितमिव मूर्च्छितमिव स्कन्धावारं समाससाद—प्रसङ्ग निर्दिशत ।
13. अमित्रजिन्मित्रजिदोजसा स यद् विचारद्क् चारदृगाय्यवर्तत ।—व्याख्यात ।
14. छायापथेनैव शत्रुप्रसन्न-माकाशमाविष्कृतचास्ताम् ।
—व्याख्यात ।

[3]

SECTION-D

Assignment

Answer any two.

15×2=30

1. प्रकृतिवर्णने बाणस्य पटुत्वस्य समीक्षणं कुरुत ।
2. आख्यायिकारूपेण हर्षचरितस्य महत्त्वं प्रतिपादयत ।
3. उपवने नलस्य दशा कीदृशी आसीत् ? वर्णयत ।
4. अलकापुर्याः वैभवं वर्णयत ।
5. रघुवंशम् अनुसृत्य दक्षिणभारतस्य दृश्यं वर्णयत ।
6. यौवने नलस्य वपुःसौष्ठवं यथाकाव्यं वर्णयत ।